

ЗВІТ
Державного архіву Чернівецької області
про виконання Плану розвитку архівної справи
на 2011 рік

Державний архів Чернівецької області (далі – ДАЧО), виконуючи завдання Плану розвитку архівної справи на 2011 рік, досягнув позитивних результатів з основних напрямків своєї діяльності.

1. Основні організаційні заходи

Відповідно до Плану організаційних заходів ДАЧО на 2011 рік проведено 11 засідань колегії, на яких розглянуто 64 питання.

Протягом 2011 року відповідно до Плану роботи науково-методичної ради проведено 6 засідань.

У 2011 році здійснено 10 комплексних перевірок дотримання архівного законодавства в архівних відділах райдержадміністрацій та трудових архівах.

Протягом 2011 року у ДАКО проведено 2 семінари для начальників архівних відділів райдержадміністрації, міських рад та Трудових архівів:

- «Рекомендації щодо фондування документів Національного архівного фонду органів державної влади та місцевого самоврядування»;
- «Методичні рекомендації щодо організації роботи зі зверненнями громадян та з виконання запитів соціально-правового характеру».

Проведено 2 семінари з відповідальними за діловодство та архівний підрозділ установ списку №1 – джерел комплектування держархіву Чернівецької області за темами:

- «Оформлення справ»;
- «Основні завдання експертної комісії».

Заступник директора держархіву області провела в Чернівецькому регіональному центрі підготовки та підвищення кваліфікації органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ, організацій дві лекції на курсах для секретарів сільських рад та курс лекцій для працівників діловодних служб і архівних підрозділів райдержадміністрацій та державних установ обласного підпорядкування на тему: «Організація ведення діловодства та робота архівного підрозділу в установі. Підготовка та передавання справ до державної архівної установи».

2. Забезпечення збереженості та державний облік документів Національного архівного фонду

Основним завданням державного архіву Чернівецької області протягом звітнього періоду було забезпечення збереженості архівних документів, що входять до складу Національного архівного фонду (далі - НАФ).

Відповідно до Паспорту архіву на 01.01.2012 Державний архів Чернівецької області займає 2 будівлі, з них: 1 будівля - спеціально збудована (вул.Стасюка 20А), а 1 – пристосована (пров. Текстильників, 1). Обидва приміщення забезпечені позавідомчою охороною. Охорону здійснюють працівники ВДСО при УМВС України в Чернівецькій області.

Об'єм архівосховищ: у спеціально збудованій будівлі – 11909,4 м³, у пристосованій - 6488,45 м³

Із 14 сховищ обладнано охоронною сигналізацією - 6 (по пров. Текстильників, 1).

Автоматичними системами пожежогашіння обладнано 7 архівосховищ.

Загальна протяжність стелажного обладнання становить – 12819,5 пог.м., у тому числі дерев'яних полиць – 2826 пог.м.

На 01.01.2012 ступінь заповнення стелажного обладнання складає - **99%**.

В ДАЧО зберігається 4113 фонд, 1527099 од.зб. документів НАФ *на паперовій основі*, з яких:

- 1525305 од.зб. управлінської документації;
- 1794 од.зб. документів особового походження;

Крім того, в ДАЧО зберігається 66045 од.обл. *фотодокументів*, та 14292 од.обл. *кінодокументів*, 1118 од.обл. *фонодокументів*, 10 од.обл. *відеодокументів*.

Протягом 2011 року ДАЧО активізував зусилля, спрямовані на створення і підтримання належних умов надійного зберігання документів Національного архівного фонду. Вжито заходів щодо забезпечення збереженості документів:

- відреставровано 1142 арк. при плані 1008 арк., що становить 113% виконання плану;

- виконано ремонт документів на паперовій основі 49680 арк.;

- виконаний план з опрацювання документів дорадянського фонду Ф. 1245 Книги актів цивільного стану (метричні книги) нинішньої Чернівецької області – 112 од.зб.;

- підшиито 1271 од.зб. документів дорадянського фонду Ф.15 Префектура Чернівецького повіту та газети. План виконано на 112%;

- протягом звітного періоду працівниками держархіву Чернівецької області проводилось консерваційно-профілактичне оброблення страхового фонду дорадянського періоду – 65 рулонів (при плані – 60).

- створено страховий фонду на документи з паперовою основою Ф.1245 «Книги актів цивільного стану (метричні книги) нинішньої Чернівецької області» - 270 од.зб./58500 кадрів негативу.

- закартоновано 2500 од.зб.

- на виконання Плану заходів Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду та таких, що підлягають включенню до нього, на 2009-2019 роки (далі План

заходів), проводилась перевірка наявності та фізичного стану документів. Всього у 2011 році перевірено наявність та фізичний стан документів на паперовій основі - 37407 од.зб. (при плані 36400); розпочато перевіряння наявності мікрофільмів страхового фонду (48826/18037 од.зб./бюксів); продовжувалася робота з перевірки наявності фотодокументів (15996 од. зб.).

Заходи щодо посилення стану пожежної безпеки, які вжити впродовж 2011 року:

- придбано пожежні рукави на суму 3043 грн.;
- проведено вимірювання опору ізоляції електромереж на суму 2154 грн., виконані роботи по монтажу та установці пожежного крану на суму 1642 грн.;
- проведено техобслуговування пожежних кранів і перевірку на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки в журналі обліку техобслуговування на суму 1440 грн.;
- проведено роботи по перевірці та техобслуговуванню котлів, опалювальних приладів на суму 659 грн., проведено страхування членів пожежної служби на суму 577 грн.;
- у квітні 2011 року проведений черговий інструктаж з питань протипожежної безпеки з працівниками Державного архіву Чернівецької області, про що свідчать підписи у відповідних журналах;
- прибудинкові території обох будівель приведені в належний санітарний стан, почищені дерева від сухих гілок;
- проведена чергова перевірка лічильника газу та манометрів у котельні по пров. Текстильників, 1;
- питання про посилення пожежної безпеки ДАЧО в осінньо-зимовий період 2 рази заслуханий на засіданні колегії держархіву області.

У зв'язку з дефіцитом фінансування у 2011 році невирішеним залишається питання встановлення пожежної сигналізації та системи автоматичного пожежогасіння в приміщенні по вул. Стасюка, 20А, та введення в експлуатацію автоматичної системи пожежогасіння в приміщенні архіву по пров. Текстильників, 1,

3. Створення та розвиток науково-довідкового апарату до документів Національного архівного фонду

Продовжувалася робота щодо удосконалення та перероблення описів управлінської документації. Було перероблено 11 описів справ дорадянського періоду на 6860 од.зб.

Каталогізація документів проводилась по фонду Р-72 Виконавчий комітет Чернівецької міської Ради народних депутатів. Переглянуто 85 справ, складено 1125 карток.

У звітному періоді архівом проводилась робота над підготовкою до друку довідника „*Особові фонди та архівні колекції Державного архіву*

Чернівецької області». Це довідкове видання стане першим повним архівним виданням, в якому надасться інформація про особові фонди та колекції документів, які надійшли на зберігання до архіву за період 1907 – 2008 рр. Довідник буде репрезентувати 38 особових фондів та 9 архівних колекцій. Фондоутворювачами виступають великі землевласники, громадські діячі, учасники революційних подій в Україні поч. ХХ ст., комсомольці, ветерани Другої світової війни, Герої Радянського Союзу, Герої Соціалістичної праці, літератори, краєзнавці, діячі освіти, науки, культури – уродженці Чернівецької області або ті, чий життєвий і творчий шлях пов'язаний з нашим краєм.

Тривала робота з уточнення біографічних відомостей, редагування та внесення змін до назв особових фондів і колекцій довідника, було укладено іменний та географічний покажчики, додано список скорочень. Запланований рік видання – 2012, обсяг – 8 ум. друк. арк.

У 2010 році Державний архів Чернівецької області розпочав роботу з наповнення бази даних *«Український мартиролог ХХ століття»*.

Планом роботи архіву на 2011 рік було передбачено укладання 800 особових карток та наповнення на цю саму кількість бази даних *«Український мартиролог ХХ століття»*.

У звітному періоді укладено 830 особових карток, 615 з яких додані до зведеної бази даних *«Український мартиролог ХХ ст.»*. Загалом, від початку роботи над цим проектом, базу даних *«Український мартиролог ХХ ст.»* наповнено на 900 особових карток.

Закінчена робота:

- по введенню електронного версії «Аркуш фонду» ДАЧО;
- по внесенню інформації в базу даних «Архівні фонди України»;
- над підготовкою Анотованого реєстру описів фондів радянського періоду (1940–1941, 1944–1991 рр.), нацистської окупації (1941–1944 рр.) та незалежної України (1991–2010 рр.).

4. Формування Національного архівного фонду. Експертиза цінності документів.

На державне зберігання до держархіву області у 2011 році прийнято:

- управлінської документації – 3465 од.зб.;
- справ з особового складу – 10487 од.зб.;
- фонодокументів – 21 од.обл./21 од.зб.;
- відеодокументів – 10 од.обл./10 од.зб.

Надійшло у 2011 році нових фондів – 5, частин – 9 фондів.

На засіданнях експертно-перевірної комісії (далі – ЕПК) Державного архіву Чернівецької області схвалено описів:

- на 11588 од. зб. управлінської документації;
- на 21 од.зб. фонодокументів;
- на 10 од.зб. відео документів.

На засіданнях ЕПК ДАКО погоджено:

- описів справ з особового складу на 7153 од. зб.;
- 194 номенклатури справ підприємств, установ та організацій;
- 4 інструкції з діловодства;
- 95 положень про експертні комісії;
- 95 положень про архівні підрозділи.

Проведена експертиза цінності документів особового походження кандидата філологічних наук О.С. Романця, що зберігаються в архіві - на 50 од. зб.

Впродовж року здійснено 38 комплексних перевірянь підприємств, установ і організацій та 10 тематичних, за результатами яких складено довідки.

5. Використання інформації документів НАФ

Працівниками держархіву області у 2011 році підготовлено 3 інформаційні листи:

- щодо наявності в архівних фондах за 1941 – 1944 роки карт адміністративного поділу Румунії, до складу якої входила Буковина;
- карт повітів Румунії та Бессарабії; схем адміністративного поділу провінції Буковина та організації претури, префектур, повітів, списків комун Чернівецького, Сторожинецького і Хотинського повітів по волостях;
- щодо населеного пункту Молниця в грамоті молдавського господаря Штефана Воде від 12 серпня 1461 року; щодо перебування на посаді секретарів виконавчого комітету Каплівської сільської Ради депутатів трудящих Хотинського району за 1944 – 1966 рр.

Підготовлено та експоновано 12 документальних виставок:

- «Великі роковини безсмертного Кобзаря», присвячена 150-й річниці від смерті Т.Г. Шевченка (експоновано з 09.03.2011р. в приміщенні архіву по вул. Стасюка, 20А, в режимі on-line експонується на сайті держархіву);
- «Чорнобильський слід 25 років потому», присвячена 25-й річниці Чорнобильської трагедії (експоновано з 22.04.2011 р. в приміщенні архіву по вул. Стасюка, 20-А);
- "Війна. Документ. Пам'ять", присвячена 66-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр., (експонується постійно в режимі on-line на офіційному сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);
- «Місія Головного Отамана українських військ – Симона Васильовича Петлюри», приурочена до 85-ї річниці вшанування пам'яті українського політичного і військового діяча (експоновано з 24.05.2011р. в режимі on-line: на офіційному сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);
- «Події перших днів війни у житті мешканців Чернівецької області» (експоновано з 20.06.2011 р. в приміщенні архіву по пров.Текстильників, 1

(корпус № 2), а також в режимі on-line на офіційному веб-сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);

- «15 років першої Конституції незалежної України», приурочена до 15-ї річниці від прийняття 28 червня 1996 р. Основного Закону України (експоновано з 24.06.2011р.в приміщенні архіву по вул. Стасюка, 20-А, а також в режимі on-line: на офіційному сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);

- «20 років здобуття Україною незалежності» (експоновано з 17.08.2011 р. в приміщенні архіву по вул.Стасюка, 20А (корпус № 1), а також в режимі on-line на офіційному веб-сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua з 25.08.2011 р.);

- «Партизанський рух на території Північної Буковини та Хотинщини в роки Великої Вітчизняної війни», приуроченої до 70-ї річниці від початку партизанського руху в Україні (експоновано з 06.09.2011р. в приміщенні архіву по пров.Текстильників, 1 (корпус № 2);

- Книжково-документальна тематична виставка, присвячена 390-й річниці перемоги у Хотинській битві (експонується з 19.09.2011 р. в режимі on-line: на офіційному сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);

- Тематична документальна виставка, присвячена 67-й річниці визволення України від фашистських загарбників (експоновано з 27.10.2011р. в приміщенні архіву по вул.Стасюка, 20-А (корпус № 1);

- «Витоки української державності на теренах Чернівецької області», присвячена 93-й річниці Буковинського народного віча (експонується з 01.11.2011 р. в режимі on-line: на офіційному сайті держархіву Чернівецької області Web: cv.archives.gov.ua);

- «20 років Всеукраїнському референдуму» (експонується з 01.12.2011 р. в приміщенні архіву по вул. Стасюка, 20-А (корпус № 1).

Держархів Чернівецької області підготував 7 телепередач, трансляція 6-ти з яких відбулася на телеканалі ОДТРК «Чернівці», в циклі телепередач «Пам'ять»:

- 12 січня 2011 р. передача, присвячена 125-річному ювілею від заснування першого україномовного часопису на території сучасної Чернівецької області - двотижневика «Буковина». Тривалість сюжету в передачі 10 хвилин.

- 30 березня 2011 р. передача, присвячена 150-річчю створення Буковинського крайового сейму, місцевого органу законодавчої влади. Тривалість сюжету в передачі 10 хвилин. Частина 1.

- 6 квітня 2011 р. передача, присвячена 150-річчю створення Буковинського крайового сейму, місцевого органу законодавчої влади. Частина друга.

- 22 червня 2011 р. передача, присвячена 70-й річниці від початку Великої Вітчизняної війни. Тривалість сюжету в передачі 10 хвилин.

- 29 червня 2011 р. передача, присвячена 15-й річниці прийняття Конституції України.

- 20 вересня 2011 р. передача за документами архіву, присвячена історії Синагоги по вул.Садовського (в ефірі о 18-30, 21-30 в передачі «Чернівецький репортер» на телеканалі «Чернівці»).

- 9 листопада 2011 р. передача, присвячена 93-й річниці Буковинського народного віча в Чернівцях.

Сюжет про створення Буковинського крайового сейму в «Новинах» цього ж каналу.

Сюжет про інформаційну діяльність архіву, зокрема про тематичні можливості проведення документальних досліджень за документами архівних фондів, про порядок користування документами та організацію роботи зі зверненнями громадян (в ефірі о 21-50 в передачі «Теми дня» на телеканалі «ТВА»).

У 2011 році підготовлено і опубліковано 7 публікацій в пресі:

- «Великі роковини безсмертного Кобзаря», присвячену 150-й річниці від смерті Т.Г. Шевченка (газ. «Буковинське віче» від 25.02.2011, с.2);

- «Містечко Герца на перехресті часів», присвячену першій писемній згадці про населений пункт –Герцу (газ. «Gazeta de Herța» від 31.03.2011, с.1-2);

- «Петрівський ярмарок у Чернівцях», опубліковано в рубриці «Сторінки історії» (газ. «Gazeta de Herța» № 15 від 15.04.2011, с.8);

- «Після святкової відправи», присвячену 150-річчю першому засіданню Буковинського крайового сейму (громадсько-політична газета «Буковина» № 34 (2065) від 03.05.2011, с.3.) <http://gazeta-bukovina.cv.ua/main/03.05.2011/10.htm>;

- «Василе Богря», присвячену життєвому і творчому шляху видатного філософа, археолога та лінгвіста (газ. «Gazeta de Herța», № 24 від 17.06.2011, с.2-3);

- «Петрівський ярмарок у Чернівцях», присвячену історії становлення, розвитку та відродження Петрівського ярмарку до 1940 року (газ. «Concordia», № 26(802), 27(803) від 01.07. та 08.07.2011, сс.2);

- «Гетто довкола кладовища», приурочену до 70-ї річниці трагедії Голокосту наших співвітчизників (газ. «Буковинське віче» № 48 (2147) від 16.09.2011, с.2).

У 2011 році держархів Чернівецької області брав участь у міжнародній конференції, організації та проведенні круглого столу, проводив зустрічі з громадськістю, екскурсії, а саме:

17 червня 2011 року в приміщенні 14 корпусу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича о 12 годині було проведено круглий стіл: „Державна служба України в історичному аспекті”. Організаторами заходу виступили: Управління державної служби Голодержслужби України у Чернівецькій області, Кафедра політології та

державного управління факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ та Державний архів Чернівецької області.

В програмі заходу були заявлені 3 імпульсних виступи (до 10 хв.), один з яких – доповідь директора державного архіву Чернівецької області Жмундуляка Д.Д. „Особливості розвитку державної служби на території Чернівецької області періоду Австрії (з 1867 р. – Австро-Угорщини)”.

Учасниками круглого столу були 28 осіб: науковці, викладачі університету, регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації, державні службовці обласної та райдержадміністрацій.

10-11 листопада 2011 року Державний архів Чернівецької області взяв участь у *Міжнародній науковій конференції «Буковина і буковинці в ХІХ ст. Традиційність і модернізм»*, присвяченій 100-річчю від народження видатного академіка Раду Григоровича.

Місце проведення – м.Радівці (Румунія). Організаторами заходу виступили: Інститут «Буковина» Румунської Академії, Національні архіви Сучавського повіту та Товариство румунської культури і літератури на Буковині.

На конференції з доповіддю «Сліди видатної особистості Георга Григоровича в документах Державного архіву Чернівецької області» виступила начальник відділу використання інформації документів Н.Б. Масіян.

12–13 жовтня 2011 р. Державний архів Чернівецької області взяв участь у міжнародній конференції „70-річчя журналу „*Visovina literară*” („Літературна Буковина”)", Сучава (Румунія) – Чернівці (Україна).

На конференції з доповіддю „Архівний фонд „Редакція газети „*Visovina*”(„Буковина”) та документи редакції журналу „*Visovina literară*” („Літературна Буковина”) у державному архіві Чернівецької області, 1941-1944 р. р.” Виступив начальник відділу забезпечення збереженості документів Д.Г. Олар.

Під час проведення конференції була відкрита виставка архівних документів „Рукописи творів буковинських письменників у документах державного архіву Чернівецької області, 1941 – 1944 р. р.”

У 2011 році держархівом області організовано та проведено 4 екскурсії:

- 7 червня 2011 року в приміщенні архіву по вул. Стасюка, 20А для студентів І курсу спеціальності «Історія» факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім.Ю.Федьковича.

Кількість слухачів – 30 студентів.

- 19 квітня 2011 року в приміщенні архіву по вул.Стасюка, 20А для студентів І курсу Чернівецького училища мистецтв і культури ім.Сидора Воробкевича.

Окрема частина заходу була присвячена виступу, приуроченому 50-й річниці від першого пілотованого польоту в космос за друкованими матеріалами періодичної преси науково-довідкової бібліотеки архіву.

Кількість слухачів – 11 студентів.

- 13 жовтня 2011 року в приміщенні архіву по пров. Текстильників, 1А організовано та проведено тематичну екскурсію для учнів 11 класу ЗОШ № 5 м.Чернівці «Демократичні традиції на Буковині: за документами держархіу Чернівецької області (1848 – 30-ті рр.ХХ ст.)», присвячену висвітленню демократичних процесів державотворення та парламентаризму.

Кількість слухачів – 23 учні.

- 7 грудня 2011 року в приміщенні архіву по пров. Текстильників, 1А для студентів II курсу спеціальності «Історія» факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім.Ю.Федьковича.

Кількість слухачів – 30 студентів.

Протягом 2011 року в читальних залах держархіву області працювало 143 громадянина України та 26 іноземців. Для роботи їм було видано 6589 од.зб.

Найбільша кількість досліджень припадає на вивчення історії населених пунктів, створення та діяльності установ, відкриття культурно-освітніх закладів та культових споруд, виявлення нових документів про видатних осіб, що жили і творили в краї.

43 користувача займалися дослідженням родоводу, 9 з яких – іноземні дослідники.

До найцікавіших тематик пропонуємо віднести наступні:

1. Інформаційна політика радянської влади в період її становлення на Буковині.
2. Водяні млини Буковини та Хотинщини кінця ХІХ – початку ХХ ст.
3. Становлення та розвиток системи суспільного дошкільного виховання на Буковині (друга пол. ХІХ – 40 рр. ХХ ст.)
4. Зародження та розвиток хасидизму в Садгорі та Вижниці.
5. Релігійне життя єврейської громади міста Чернівці у міжвоєнний період.
6. Сакральна тематика в творчості Е. Бучевського.
7. Аркадій Жуковський як історик та організатор науки.
8. Різдво під заборонаю збереження обрядовості українців в умовах радянської системи у 50 – 80 роках ХХ ст.
9. Історико-культурні пам'ятки як об'єкт розвитку туризму на прикладі Чернівецької області (1940 - 2011).
10. Розвиток комерційної освіти на Буковині (1860 - 1950).

У 2011 році держархівом Чернівецької області було виконано 40 *тематичних запитів* з позитивним результатом, один - з негативним результатом.

Довідок щодо актів цивільного стану у 2011 році держархів Чернівецької області виконав 1384, з них: позитивним результатом -1118, 266 – з рекомендацією звернутися за місцем знаходження документів.

Генеалогічних запитів було виконано 13 (при плані 12), всі з позитивним результатом.

Запитів соціально-правового характеру до держархіву Чернівецької області надійшло 3318, виконано – 4183, з позитивним результатом - 3297, з рекомендацією звернутися за місцем знаходження документів -337, негативні – 549.

За результатами розгляду запитів соціально-правового характеру архівом надано всього 4183 архівні довідки, копії, витяги, відповіді:

1. про розмір заробітної плати – 1838 (44 %);
2. про трудовий стаж – 694 (17 %), в тому числі 111 довідок щодо підтвердження трудового стажу для призначення пенсій на пільгових умовах або за вислугу років;
3. про громадянський стан – 519 (12 %);
4. інші (освіта та навчання, нагородження, обрання депутатом, копії рішень місцевих виконавчих органів влади та місцевого самоврядування, здача держпоставок для потреб фронту у 1944 – 1945 рр. та ін.) – 1132 (27 %).

На особистому прийомі працівниками держархіву області було розглянуто 2992 звернення.

Загалом слід відмітити виконання та перевиконання основних планових показників роботи Державного архіву Чернівецької області у 2011 році.